

Επιχείρηση «Μαρίτα» και έκβαση Β' Παγκοσμίου Πολέμου

Στις 28 Οκτωβρίου 1940, ο Ιταλός δικτάτορας Μπενίτο Μουσολίνι θα κηρύξει τον πόλεμο εναντίον της Ελλάδος. Το πρόσχημα ήταν η «ερωτοτροπία» των Ελλήνων με τους Βρετανούς. Η πραγματική

αιτία, ωστόσο, ήταν ο παραγκωνισμός του Μουσολίνι από τον Χίτλερ, ο οποίος παρ' ότι του έτρεφε έναν ακατανόητο σεβασμό και φιλία, δεν του έδινε κανέναν λογαριασμό για τις επιχειρήσεις που πραγματοποιούσε, φέρνοντάς τον προ τετελεσμένων γεγονότων. Ο Ντούτσε (ηγέτης), βάλθηκε ν' αποδείξει ότι κι αυτός μπορεί να κάνει ανάλογες επιχειρήσεις.

Ο Χίτλερ, παρ' ότι δεν αγνοούσε τις προθέσεις του Μουσολίνι, όταν πληροφορήθηκε την ιταλική επίθεση εναντίον της, τυπικά ουδέτερης, Ελλάδος έγινε έξαλλος. Η Ελλάδα δεν βρίσκονταν στα άμεσα σχέδια του Χίτλερ. Η ανοησία και η επιπολαιότητα του Μουσολίνι, έδινε πλέον κάθε πρόσχημα στους Βρετανούς να επέμβουν απροκάλυπτα στην Ελλάδα και η παρουσία τους εκεί να αποτελεί διαρκή κίνδυνο για τις πετρελαιοπηγές της Ρουμανίας (βασικό τροφοδότη καυσίμων των γερμανικών στρατευμάτων), η οποία βρισκόταν στο πλευρό του Άξονα.

Την ίδια εποχή, ο Χίτλερ και οι στρατηγοί του, εκπονούσαν το σχέδιο της επιχείρησης «Μπαρμπαρόσα», δηλαδή της επίθεσης εναντίον της μέχρι τότε «φίλης» Σοβιετικής Ένωσης. Η έναρξη της επίθεσης οριοθετούνταν στα μέσα Μαΐου του 1941. Οι προετοιμασίες και η μετακίνηση των γερμανικών στρατευμάτων στην σοβιετική μεθόριο, είχαν ήδη ξεκινήσει από τον Φεβρουάριο του ιδίου έτους. Ωστόσο, στην πορεία προέκυψαν κάποια προβλήματα, που επέβαλαν την αναβολή της επίθεσης κατά έναν περίπου μήνα, δηλαδή μέχρι τον Ιούνιο του 1941 ...

Καθώς ο Μουσολίνι βάδιζε από αποτυχία σε αποτυχία, τόσο στην Ελλάδα, όσο και στην Βόρειο Αφρική, ο Χίτλερ αποφάσισε να βοηθήσει τον φίλο του και στα δυο μέτωπα, εξασφαλίζοντας έτσι και τα νώτα του, εν όψει της επιχείρησης «Μπαρμπαρόσα». Η επιχείρηση αυτή που αφορούσε την επέμβαση στην Ελλάδα και

είχε ήδη αποφασιστεί από τον Νοέμβριο του 1940, είχε την κωδική ονομασία «Μαρίτα» (πήρε τ' όνομά της από μια κόρη του στρατηγού του Χίτλερ, Άλφρεντ Γιοντλ) και προέβλεπε, αρχικά, την διανομή της Βορείου Ελλάδος ανάμεσα στις δυνάμεις του Άξονα.

Στις 6 Απριλίου 1941, οι δυνάμεις του Άξονα εκδηλώνουν την επίθεση εναντίον της Ελλάδος. Οι Έλληνες πολεμούν γενναία και με αυταπάρνηση, αλλά ο νόμος του ισχυρότερου θα υπερισχύσει -άλλωστε πολεμούσαν με τρεις αντιπάλους ταυτοχρόνως: Ιταλία, Γερμανία, Βουλγαρία. Η Ελλάς ηττάται και συνθηκολογεί στις 20 Απριλίου 1941.

Κάπου εδώ, αρχίζει να παγιώνεται η πεποίθηση, ότι η ελληνική ηρωική αντίσταση που προεβλήθη έναντι των Γερμανών, καθόρισε την έκβαση του Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Ότι, δηλαδή, ήταν ο αποφασιστικός παράγοντας ο οποίος συνέβαλε στην αναβολή της επιχείρησης «Μπαρμπαρόσα» με τελικό αποτέλεσμα την αποτυχία των Ναζί να «τελειώνουν» με τους Σοβιετικούς πριν τους προλάβει ο βαρύς χειμώνας της αχανούς αυτής χώρας.

Η άποψη αυτή, παρ' ότι δεν στερείται κάποιας λογικής βάσης, ωστόσο, αποτελεί μόνον έναν απ' τους λόγους, για τους οποίους οι Γερμανοί καθυστέρησαν την επίθεση εναντίον της Σοβιετικής Ένωσης και τελικώς ηττήθηκαν.

Ο Χίτλερ, αντιμετώπιζε πρόβλημα με τον Ισπανό δικτάτορα Φράνκο, ο οποίος με τον έναν ή τον άλλον τρόπο χρονοτριβούσε και απέφευγε να βγει στον πόλεμο στο πλευρό του Άξονα, εξασφαλίζοντας έτσι και τα νώτα των Γερμανών από τους Βρετανούς, με τον έλεγχο του Γιβραλτάρ.

Το επόμενο πρόβλημα, άκουγε στο όνομα «Γιουγκοσλαβία». Ο Χίτλερ, προκειμένου να προσεταιρισθεί τους Γιουγκοσλάβους για να έχει τον έλεγχο των Βαλκανίων (η Βουλγαρία και η Ρουμανία ήταν ήδη μέλη του Άξονα), τους υποσχέθηκε την Θεσσαλονίκη. Οι Γιουγκοσλάβοι δέχτηκαν, αλλά καθώς η συμφωνία αυτή προσέκρουσε στα αντι-ιταλικά συναισθήματα, στις 27 Μαρτίου 1941, ο αντιβασιλέας της Γιουγκοσλαβίας, Παύλος, ανετράπη με πραξικόπημα. Τον λόγο πλέον είχαν τα όπλα. Η Γιουγκοσλαβία δεν μπορούσε να αποτελεί εμπόδιο στα σχέδια του Άξονα και ειδικά στον δρόμο προς την Ελλάδα. Έτσι, η καθυστέρηση ενός περίπου μηνός, ήταν αναπόφευκτη. Το ελληνικό «πρόβλημα», απλώς εξέτεινε την καθυστέρηση αυτή κατά μερικές ημέρες.

Υπήρχε όμως, ακόμη ένας παράγοντας, ο οποίος θα υπερκάλυπτε όλες τις άλλες

δυσκολίες: Ο «στρατηγός» καιρός, την άνοιξη του 1941, είχε αναβάλει αναγκαστικά τις μετακινήσεις των ναζιστικών στρατευμάτων στη σοβιετική μεθόριο, καθώς μεγάλες περιοχές της κεντρικής Ευρώπης, είχαν μετατραπεί σε βάλτους.

Πέραν, όμως, όλων των παραπάνω, τα αίτια της γερμανικής ήττας, δεν θα πρέπει να ανάγονται μόνο στην όποια χρονική καθυστέρηση εκδήλωσης της επίθεσης.

Οι Γερμανοί, είχαν μια πολύ θολή εικόνα για την πραγματική δύναμη των σοβιετικών στρατευμάτων, έτσι ώστε να είναι σε θέση να υπολογίζουν την χρονική διάρκεια του πολέμου, όπως έκαναν σε προηγούμενες περιπτώσεις. Οι Σοβιετικοί, δεν ήταν ούτε Πολωνοί, ούτε Τσέχοι. Οι Γερμανοί, παρ' όλες τις αρχικές επιτυχίες τους, άρχισαν να ανακαλύπτουν με τρόμο, ότι τα σοβιετικά στρατεύματα ήταν σαν την Λερναία Ύδρα, ενώ και ο εξοπλισμός τους δεν ήταν τόσο απαρχαιωμένος όσο ήθελαν να πιστεύουν -τουναντίον, διαπίστωσαν ότι οι Σοβιετικοί διέθεταν οπλισμό καλύτερο κι απ' τον δικό τους. Η νίκη, λοιπόν, πριν την έλευση του βαρύτατου ρωσικού χειμώνα, δεν ήταν σε καμμία περίπτωση δεδομένη. Αλλά και πάλι, όπως έδειξε η πορεία των πραγμάτων, η ανετοιμότητα των Γερμανών να πολεμήσουν με τέτοιες καιρικές συνθήκες, δεν τους επέφερε το θανάσιμο πλήγμα. Κατάφεραν έστω και με απώλειες, να περάσουν τον πρώτο χειμώνα και να ανασυνταχθούν για την συνέχεια του πολέμου, την άνοιξη του 1942.

Από 'κει και πέρα όμως, τα αίτια της ήττας των Ναζί και των συμμάχων των, θα πρέπει να αναζητούνται και σε παράγοντες όπως: Προβλήματα συνεργασίας Χίτλερ και στρατηγών, προβλήματα εφαρμογής στρατηγικής, άτακτη υποχώρηση συμμαχικών στρατευμάτων του Άξονα, προβληματική τροφοδοσία κι από ένα σημείο και μετά και σε πρόβλημα λειψανδρίας.